

tekst

ANDRZEJ CAPIĘA

redaktor wydania

Często można spotkać opinie, że my, Polacy, potrafimy czcić tylko rocznice bolesnych wydarzeń w naszej historii, a nawet te radosne, jak choćby 11 Listopada, obchodzimy w sposób pośepny, wręcz martyrologiczny. I chyba coś w tym jest. Nadzieją zatem napawają przygotowywane tegoroczne uroczystości, imprezy związane z 600. rocznicą bitwy grunwaldzkiej, zapowiadające się jako pełne świetności i chluby. Wpisuje się w nie m.in. inscenizacja pielgrzymki Władysława Jagiełły na Święty Krzyż. Więcej na ten temat na s. IV-V.

krótko

Zmagania z ortografią

STALOWA WOLA.

II Stalowowolskie Dyktando „Gzegzółki 2010” odbyło się 2 maja w ramach dni hutniczego miasta. W auli KUL zasiadło 88 osób, w tym 4 VIP-ów i 6 dziennikarzy, aby pisać tekst ułożony przez Annę Garbac. Jury pod jej przewodnictwem stwierdziło, że wśród ocenionych prac nie było żadnej całkowicie bezbłędnej. Pierwsze miejsce w kategorii open zdobył Maciej Gierulski, wśród VIP-ów zwyciężyła Ewa Biały, a dziennikarzy – Gerard Stańczyk.

2 maja w Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach ruszył kolejny sezon pielgrzymkowo-turystyczny. Na jego rozpoczęcie bp Krzysztof Nitkiewicz poświęcił **odnowioną kaplicę pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela** w pokamedulskim klasztorze.

Otwarcie sezonu odbyło się podczas zorganizowanej już po raz 8. klasztornej majówki, na którą przybyli reprezentanci władz wojewódzkich i samorządowych na czele z wicewojewodą Piotrem Żołądkiem i starostą staszowskim Romualdem Garczewskim, dobrodzieje i sympatycy pokamedulskiego kompleksu, przedstawiciele rodu Rostworowskich oraz liczni goście z różnych części Polski. Pierwszym punktem majowego świętowania była Msza św., sprawowana w pokamedulskiej świątyni pod przewodnictwem ordynariusza sandomierskiego, którą koncelebrowali: ks. Wiesław Kowalewski, dyrektor Pustelni Złotego Lasu, o. Tadeusz Rostworowski, jezuita, oraz ks. Andrzej Rusak, diecezjalny konserwator zabytków. W czasie Eucharystii bp Krzysztof Nitkiewicz dokonał poświęcenia odzyskującej swój dawny blask kaplicy św. Jana Chrzciciela, w której zakończono pierwszy etap prac konserwatorskich. Wystrój tej XVII-wiecznej kaplicy, mieszczącej się w pokamedulskiej świątyni, stanowią stiuki autorstwa Jana Chrzciciela Falconiego oraz malarstwo Venantego da Subiaco, które w 18 obrazach przedstawia historię życia św. Jana Chrzciciela. Podczas kilkumiesięcznych prac konserwatorskich, które wykonywała Pracownia Konserwacji Dzieł Sztuki

Otwarcie sezonu pielgrzymkowo-turystycznego

Pustelnia atrakcji

Z koncertem muzyki poważnej wystąpił zespół Maes-Trio
PONIŻEJ: Poświęcenia odrestaurowanej kaplicy św. Jana Chrzciciela dokonał ordynariusz sandomierski

DEL-ARTE z Krakowa, odnowiono malowidła, wymieniono okna oraz pomalowano ściany kaplicy. Środki finansowe na ten cel przekazały Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz władze województwa świętokrzyskiego.

Po modlitwie ordynariusz sandomierski dokonał oficjalnego

otwarcia sezonu pielgrzymkowo-turystycznego. Gość zabrali również przybyli goście, w tym dr Stanisław Góźdz, dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Onkologii. – W nowym sezonie przygotowaliśmy w Pustelni wiele atrakcyjnych propozycji, wśród których warto wymienić spotkania monastyczne, turnusy terapeutyczne i relaksacyjne oraz konkurs fotograficzny, na które wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy – powiedział dyrektor ośrodka ks. Wiesław Kowalewski. Już w dniu otwarcia sezonu gospodarze dla przybyłych gości przygotowali wiele atrakcji. Był więc tradycyjny kiermasz, na którym można było spotkać stoiska z produktami naturalnymi (miody, nalewki, zioła), stoiska turystyczne, a także tradycyjne kramy. Każdy z przybyłych mógł skosztować również klasztornej grochówki, a także pierogów przygotowanych przez członkinie kół Żywego Różańca. Z koncertem wystąpiła również orkiestra dęta Tadeusza Wrześniaka oraz zespół Maes-Trio, który zagrał utwory muzyki poważnej.

Ks. Michał Szawan

Spotkanie konserwatorów

Tegoroczni wyróżnieni „Za opiekę nad zabytkami”

BARANÓW SANDOMIERSKI. Osiem złotych odznaczeń, dwa srebrne oraz trzy dyplomy otrzymali konserwatorzy i muzealnicy podczas Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków. Wojewódzki Konserwator Zabytków, Grażyna Stojak uświadomiła zebranych gościom, iż obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków odbywają się prawie we wszystkich krajach

od 1983 r. W trakcie gali Małgorzata Chomycz, wicewojewoda podkarpacki, wręczyła odznaczenia oraz dyplomy „Za opiekę nad zabytkami”. Do wszystkich zebranych gości słowa uznania za ich pracę i wielkie poświęcenie skierował, w imieniu biskupa sandomierskiego Krzysztofa Nitkiewicza, diecezjalny konserwator zabytków ks. Andrzej Rusak. **zm**

Walka z bezrobociem

TARNOBRZEG. Promocja zatrudnienia, walka z nasilającym się w całym mieście bezrobociem oraz możliwość zapoznania się z ofertami pracy, stażu lub szkolenia to główne idee targów pracy, które odbyły się 27 kwietnia w hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji „Wisła”.

W tegorocznych targach wzięło udział 38 przedsiębiorców, a także doradcy i eksperci w sprawach bezrobocia. Najbardziej oblegane były stanowiska Wojskowej Komendy Uzuppełnień w Nisku, Komendy Straży Pożarnej oraz Powiatowego Urzędu Pracy. Niewątpliwie dla wielu osób targi

pracy są szansą nie tylko na znalezienie zatrudnienia, ale również zapoznania się z zapotrzebowaniami rynkowymi, proponowanymi szkoleniami czy stażami. Wśród licznie przybyłych na targi pracy mieszkańców miasta znaleźli się również absolwenci wyższych uczelni. – W chwili obecnej chciałabym podjąć staż, tak abym mogła w trybie zaocznym ukończyć studia magisterskie. – wyjaśnia absolwentka socjologii z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnobrzegu Ewa Stylska. – Dzięki tym targom mogę się rozeznać, jakie są oferty i oczekiwania ze strony pracodawcy. **zm**

W hali OSiR-u zjawił się tłum ludzi poszukujących swojej szansy na targach pracy

Ekologiczne przedszkolaki

TARNOBRZEG. Z okazji Dnia Ziemi w Tarnobrzesckim Domu Kultury odbył się VII Festiwal Piosenki Ekologicznej Przedszkolaków. Przed głównym koncertem dzieci z grupy 6-latków z Przedszkola nr 4 w Tarnobrzegu przedstawiły ekologicznego „Czerwonego Kapturka”. Później swoje wokalne-taneczne umiejętności zaprezentowały dzieci z 22 przedszkoli z Tarnobrzega, Dąbrowicy, Baranowa Sandomierskiego, Woli Baranowskiej, Sokolnik, Grębowa i Gorzyc. Tarnobrzesckie Przedszkole nr 4, które jest organizatorem festiwalu, reprezentowała Ania, Ola, Julka i Krzyś, a koncert prowadziła Dominika Kliza

Dzieci prezentowały m.in. swoje wokalne talenty

z Majką. Na zakończenie festiwalu Wiktor Stasiak, zastępca prezydenta miasta wręczył wszystkim uczestnikom pamiątkowe dyplomy, a także drobne upominki. **ar**

Przejmą autobusy

STAŁOWA WOLA. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Stalowej Woli zostanie za darmo przejęte od Skarbu Państwa przez powiat stalowowolski. Tak zdecydowali radni na ostatniej sesji. Starosta Wiesław Siembida powiedział, że przejęcie spółki transportowej pozwoli jej złapać oddech, uniknąć dzikiej komercjalizacji i utrzymać miejsca pracy. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Stalowej Woli zatrudnia 332 osoby, w tym 190 kierowców. Rocznie przewozi 6 mln osób. Majątek spółki ma wartość 12,2 mln zł. Transport lokalny stanowi 73,8 proc. przewozów, pospieszny 20,5 proc.,

międzynarodowy 3 proc., reszta to wynajmowanie autobusów na wycieczki i przejazdy. **ac**

Radni powiatowi głosują za przejęciem stalowowolskiego PKS

Nabożeństwa o plony

ZALESZANY. Przez cały tydzień poprzedzający uroczystość św. Marka organizowane były nabożeństwa o urodzaju z procesją błagalną i poświęceniem pól, które odbywały się wieczorami kolejno w pięciu miejscowościach należących do parafii. W procesjach licznie uczestniczyli mieszkańcy wiosek, w tym znaczną grupę stanowiła młodzież. W uroczystość św. Marka Ewangelisty, przy leśnej kapliczce w Kępiu Zaleszańskim odprawiona została Msza św., podczas której modlono się o plony, jakie w intencji ofiar I wojny (kapliczka stoi w miejscu ich mogiły) oraz za

ofiary smoleńskiej tragedii. Został także poświęcony nowy krzyż. Nabożeństwa o urodzaju, organizowane już trzeci rok, rozpoczynają „kapliczkowe spotkania” wiernych z parafii Zaleszany, które zakończą się w październiku. **tc**

GOŚĆ SANDOMIERSKI

sandomierz@goscniemiezy.pl

ADRES REDAKCJI: 27-600 Sandomierz, ul. Staromiejska 11
TELEFON (15) 832 76 60 FAKS (15) 832 76 61
REDAGUJĄ:
ks. Michał Szawan – dyrektor oddziału,
Andrzej Capiga, Marta Woynarowska

Ku istocie rzeczy

felieton

BP WACŁAW
ŚWIERZAŃSKI

biskup senior

Życie jest życiem wiecznym!

Każdy z nas, kimkolwiek jest, przeżywa swoje życie po raz pierwszy. Można zdumiewać się nad cudem życia i nad odkrywaniem jego misterium. Po prostu, tego misterium życia uczy się wszyscy: i dziecko, i człowiek w sile wieku. I powoli przygotowujemy się na przekroczenie progu śmierci. Jako chrześcijanie, opierający się na nadziei i miłujący Boga w Trójcy Jedynego, miłujący Go przez Chrystusa i w Duchu Świętym, wiemy o tym, że śmierć jest epizodem. A życie? Otóż życie jest życiem wiecznym.

Życie jest życiem wiecznym! Nie tylko nieśmiertelnym, a więc życiem trwającym bez kresu. Jest życiem wiecznym, czyli nowym (*aeternitas*, wieczność, to życie zaszczerpione w życiu Boga), a więc takim życiem, jakim jest życie Boga. Życie „Tego, który Jest” (Wj 3, 14; J 8, 24; 18, 5). Kim? Miłością. A więc życie przez Niego, i w Nim, i z Nim – to niebo. A życie bez Niego to piekło. O tym trzeba pamiętać, przypominać i wiedzieć. I rzecz niezmiernie ważna: między tym, co teraz, przed progiem śmierci, a tym, co po drugiej stronie, istnieje nierozdzielność, ponieważ to z tamtym jest złączone sakramentalnie. Ta absolutna pewność posiadania życia, którego nie można się pozbyć żadnym sposobem, nawet przez samobójstwo, jest motywem wewnętrznego pokoju, motywem pełni, odpocznienia, do którego tęskni każdy człowiek.

Biblię najlepiej znają w Stalowej Woli

Pytania z Jana

Już po raz 14. Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, Wydział Nauki i Wychowania Katolickiego Kurii Diecezjalnej w Sandomierzu oraz Dzieło Biblijne Jana Pawła II diecezji sandomierskiej zorganizowały **Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej**, w którym wzięli udział uczniowie z 21 szkół ponadgimnazjalnych.

Konkurs rozpoczął się modlitwą w kaplicy Instytutu Teologicznego w Sandomierzu. Następnie uczniowie pisali 45-minutowy test ze znajomości pism Janowych (Ewangelii wg św. Jana, listów św.

Jana oraz Apokalipsy św. Jana). Najlepsi zakwalifikowali się do części ustnej. W przerwie, podczas oczekiwania na wyniki, uczestnicy konkursu wraz z opiekunami zwiedzili wystawę poświęconą

Nagrody laureatom wręczał bp Krzysztof Nitkiewicz

SŁAWOMIR KOWALIK

Obchody w cieniu tragedii

Licealiści pamiętali o Katyniu

Przypadającą w tym roku 70. rocznicę zbrodni katyńskiej uczniowie staszowskiego Liceum Ogólnokształcącego im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego obchodzili wyjątkowo uroczystie.

Już od początku marca odbywały się w szkole prelekcje przypominające tragiczne wydarzenia w Katyniu, w Miednoje, w Charkowie. O tamtych dramatycznych dniach przypominał wystrój szkoły; pod brzozowymi krzywami usytuowanymi w holu licealiści zapalali znicze. Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa pokonkursowa „Katyń – 70 lat temu” przygotowana przez Marię Pęczek – nauczycielkę języka rosyjskiego.

Jednak prawdziwą lekcją patriotyzmu był spektakl słowno-muzyczny „Katyń – Głgola Wschodu” przygotowany przez

Tomasza Bieleckiego – nauczyciela historii i Marię Pęczek. Młodzi aktorzy: Jakub Zych, Grzegorz Strojnowski, Kacper Bublik, Beata Bryk, Anna Dziuba, Aleksandra Dzieciuch, Aleksandra Górecka, Teresa Bęben przypomnieli dramat katyński, wiążąc fakty i daty historyczne. Prezentacji towarzyszył m.in. pokaz slajdów odnoszących się do omawianego wydarzenia. Ostatnia z kilkudziesięciu fotografii przedstawiała uśmiechniętą twarz Lecha Kaczyńskiego – prezydenta Rzeczypospolitej.

Inscenizacja po raz pierwszy wystawiona została 13 kwietnia br. w kościele Ducha Świętego podczas Mszy św. odprawionej pod przewodnictwem ks. prałata Henryka Kozakiewicza, poświęconej pamięci ofiar pomordowanych w Katyniu. Drugiej prezentacji spektaklu, 18 kwietnia br. w Staszowskim Ośrodku Kultu-

Dziełu Biblijnemu w Muzeum Diecezjalnym.

W konkursie I miejsce zajęła Natalia Beż z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. KEN w Stalowej Woli. Kolejne dwa przypadły w udziale Sylwii Banasiak z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Stalowej Woli oraz Agnieszce Garbacz z Samorządowego Liceum Ogólnokształcącego im. C.K. Norwida też w Stalowej Woli. Osoby te zakwalifikowały się do ogólnopolskiego finału, który odbędzie się w Niepokalanowie.

W tym roku pytania konkursowe przygotowała komisja, której przewodniczył profesor KUL ks. dr hab. Mirosław Wróbel. Od 12 lat patronat nad konkursem sprawuje kardynał Józef Glemp, który jednocześnie przewodniczy pracom jury na etapie ogólnopolskim. W diecezji sandomierskiej za sprawne przeprowadzenie konkursu odpowiadali prof. KUL ks. dr hab. Roman B. Sieroń, moderator Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji sandomierskiej, oraz Sławomir Kowalik, koordynator konkursu w diecezji sandomierskiej ze strony „Civitas Christiana”. Nad całością patronat zaś sprawował ordynariusz sandomierski bp Krzysztof Nitkiewicz. **ac**

ry, towarzyszyła wystawa „70-lecie zbrodni katyńskiej”, na której zaprezentowano eksponaty przekazane przez członków Klubu „Lamus” działającego przy SOK. Wszystkie przedmioty: elementy wyposażenia wojskowego, medale, odznaczenia, korespondencja, różańce itp. miały przypominać to, co znajdowano w mogiłach katyńskich. Została też zrekonstruowana mogiła policjanta i żołnierza (na zdjęciu) w oryginalnych mundurach przedwojennych. **dsb**

DOROTA SOBIEWSKA-BIELECKA

Pójdzie po moc przed bitwą

WIELKIE ROCZNICE. Rok 2010 został ogłoszony między innymi Rokiem Bitwy Grunwaldzkiej, bowiem 15 lipca minie 600 lat od stoczenia największej bitwy średniowiecznej Europy. Z tej okazji w całym kraju **przygotowywane są liczne imprezy nawiązujące do wydarzeń 1410 r.**

tekst

MARTA WOYNAROWSKA

mwoynarowska@goscniedzielny.pl

Najatrakcyjniejszą z nich z pewnością będzie wielka rekonstrukcja głównego starcia wojsk polsko-litewskich i krzyżackich na polach Grunwaldu. Ale nie mniej interesująco przedstawia się inscenizacja pielgrzymki Władysława Jagiełły na Święty Krzyż, która odbędzie się 16 maja.

„W sobotę przed dniem Ś. Wita [przypadającym 15 czerwca - przyp. MW], Władysław król Polski opuścił Nowe miasto Korczyn, wybierając się na wojnę przeciw Krzyżakom. Naprzód więc przez Stopnicę i Szydłów przybył do Słupi (Słup), gdzie zatrzymawszy się przez dni kilka, pieszo odprawił pielgrzymkę, na Łysą Górę do klasztoru Ś. Krzyża. Od świtu samego klęcząc w kościele przez dzień cały, modlił się; i rozdawał jałmużny, a siebie i sprawę wszystką polecał Boskiej Krzyża Ś. obronie: nie przestał zaś modlitwy, ani wrócił z klasztoru dla przyjęcia posiłku, aż o zmroku, postem całodziennym i nabożeństwem osłabiony” – ten fragment „Roczników, czyli kronik sławnego Królestwa Polskiego” autorstwa Jana Długosza zainspirował przed kilkoma laty miłośników historii,

zwłaszcza dawnej ziemi sandomierskiej, do rekonstrukcji wydarzenia. Do pomysłu tego sięgnęli organizatorzy Tygodnia Jagiellońskiego, w którego programie znalazła się również inscenizacja Jagiełłowej pielgrzymki.

Narodowa pielgrzymka

– Naszym pragnieniem jest, by wydarzenie to nie sprowadziło się tylko do wymiaru regionalnego, ale by przybrało rozmiary ogólnopolskie – mówi Wiesław Jerzy Gałka, wójt gminy Nowa Słupia. – Była to prawdziwa ogólnonarodowa pielgrzymka do relikwii Drzewa Krzyża Świętego i jednocześnie przypomnienie wielkich dni chwały Polski i Litwy.

Impreza będzie odbywać się na błoniach u stóp świętokrzyskiego klasztoru. Pielgrzymka ma rozpocząć się w rynku Nowej Słupi, gdzie odbędzie się powitanie króla, który po symbolicznym oddaniu insygniów władzy, już jako pielgrzym podąży na Święty Krzyż. W otoczeniu królewskim znajdą się członkowie Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej, Bractwa Rycerskiego z Nowej Dęby oraz grupy rekonstrukcyjnej ze Słowacji. U stóp klasztoru przy ołtarzu połowym władce, w którego ma się wcielić znakomity aktor Daniel Olbrychski, powita ordy-

nariusz sandomierski bp Krzysztof Nitkiewicz, po czym zostanie odprawiona Msza św. Organizatorzy, czyli Świętokrzyski Urząd Marszałkowski, ojcowie oblaci, kieleckie starostwo powiatowe oraz władze gmin Nowej Słupi i Bielin, liczą również na obecność pasterzy diecezji kieleckiej oraz radomskiej, na styku których leży sanktuarium. Reżyserię całej imprezy powierzono Leszkowi Kumańskiemu, znanemu producentowi, reżyserowi telewizyjnemu m.in. takich programów jak „Duże dzieci”, „Europa da się lubić”.

Rekonstrukcja pielgrzymki ma stanowić główny punkt V Jarmarku Świętokrzyskiego, który w bieżącym roku został włączony do programu Tygodnia Jagiellońskiego, odbywającego się po raz pierwszy.

– Ponieważ obchodzimy Rok Bitwy Grunwaldzkiej, chcieliśmy jeszcze mocniej zaakcentować związki dynastii Jagiellonów z naszym sanktuarium – wyjaśnia o. Zygfryd Wiecha OMI, superior klasztoru na Świętym Krzyżu. – Przez cały tydzień na Świętym Krzyżu od 16 do 23 maja odbywać się będą różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, naukowe, kierowane do różnych grup wiekowych – dzieci, młodzieży, dorosłych. Szczególnie gorąco zapraszamy wszystkich do wspólnego pielgrzymowania z królem – zachęca o. Zygfryd Wiecha OMI. – Bo tam, gdzie jest król, jest też naród. Chcemy bowiem, by to wydarzenie było przeżyciem ogólnonarodowym.

Tydzień Jagielloński zakończy w niedzielę 23 maja Msza św., którą w samo południe odprawi biskup radomski Henryk Tomasik. Po Eucharystii nastąpi pożegnanie króla Władysława Jagiełły. Mocnym akcentem kończącym tygodniowe uroczystości będzie koncert „Gaude Mater Polonia” w kościele na Świętym Krzyżu w wykonaniu Filhar-

KS. MICHAŁ SZAWAN

monii Świętokrzyskiej i Chóru Miasta Siedlce.

Ożywianie tradycji

Sandomierszczyzna to ziemia usłana nie tylko unikatowymi zabytkami, urzekająca pięknem przyrody, krajobrazu, ale również ziemia będąca świadkiem wielu ważnych wydarzeń historycznych, wreszcie ziemia, która wydała zastępy wybitnych Polaków. – Uważam, że największym skarbem naszego regionu jest jego przeszłość – mówi Karol Bury, sędzia sandomierskiego Sądu Rejonowego, a zarazem kasztelan Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej – jednej z największych grup rekonstrukcji historycznych. – I to na niej głównie należy oprzeć rozwój turystyki, sięgać i promować wydarzenia historyczne.

Jednym z nich była pielgrzymka Władysława Jagiełły do sanktuarium na Świętym Krzyżu przed wyruszeniem na wojnę z Krzyżakami. Rekonstrukcja pątniczey wędrowki władcy ma już swoją krótką historię. – Pierwsze inscenizacje były realizowane przez nas – wyjaśnia Karol Bury. – Kiedy nasza chorągiew zaczęła się coraz silniej rozwijać, postanowiłem poszukać miejsc, wydarzeń historycznych, wiążących się z naszym regionem, które warto byłoby przypomnieć. Początkowo były to turnieje rycerskie upamiętniające bohaterów, znaczące postaci, jak Zawisza Czarny z Garbowa czy Krzysztof

Tu na święto-
krzyskich błoniach
u stóp klasztoru
odbędą się
główne
uroczystości
V Jarmarku
Święto-
krzyskiego

Baldwin Ossoliński. W ten nurt włączyliśmy imprezę organizowaną na Świętym Krzyżu, związaną z jednym z historycznych bohaterów Sienkiewiczowskiej powieści „Ogniem i mieczem” – księcia Jeremiego Wiśniowieckiego, pochowanego w kryptach świętokrzyskiego sanktuarium. Odbływały się w rocznicę jego śmierci. Parę lat temu uświadomiłem sobie, że przecież zbliża się rocznica 600-lecia bitwy grunwaldzkiej i przypomniała mi się wzmianka Jana Długosza w „Rocznikach” o dwudniowej pielgrzymce Władysława Jagiełły na Święty Krzyż przed wyruszeniem na wielką wojnę z zakonem krzyżackim. Dlatego postanowiliśmy zrekonstruować to wydarzenie. Udało nam się to dwukrotnie. Łączyło ono w sobie, jak podkreśla Karol Bury, cechy rekonstrukcji historycznej z silnym uwzględnieniem wątków religijnych. – Pielgrzymka to przecież głównie modlitwa – dodaje. Trasa prowadząca z Nowej Słupi na świętokrzyski szczyt wiodła Drogą Królewską, nazwaną tak, jak podaje tradycja, dla upamiętnienia pątniczego szlaku, który przemierzał Jagiełło, a później jego potomkowie. Siedmiokrotnie szedł w pokutnym stroju założyciel jagiellońskiej dynastii, by modlić się przed świętymi relikwiami, a młodszy syn Kazimierz Jagiellończyk czynił to dziesięćkrotnie. Podążali nim również Jagiełłowi

wnukowie i prawnuk. W dowód swojego umiłowania największego i głównego sanktuarium ówczesnej monarchii polsko-litewskiej Władysław ufundował w tamtejszym kościele freski bizantyńsko-ruskie, dziś już nieistniejące.

Święty Krzyż

– W związku z tegorocznymi obchodami zwycięstwa pod Grunwaldem zaproponowaliśmy, by wzorem paru poprzednich lat i w tym roku zorganizować rekonstrukcję królewskiej pielgrzymki na Święty Krzyż – mówi Karol Bury. – Idea została gorąco przyjęta. Powierzono nam, czyli Chorągwi, bardzo ważne zadanie, mamy bowiem zapewnić całą tzw. otoczkę historyczną, czyli wystawić rycerstwo w zbrojach i strojach z epoki, przygotować pokazy walk. Sporą atrakcją, jak sądzę, będzie wystawienie ówczesnej artylerii. Niewiele osób bowiem wie, że pod Grunwaldem zostały użyte również bombardy, pierwsze, jeszcze dość prymitywne działa.

Królowi w drodze na Święty Krzyż będą towarzyszyć najwybitniejsi dostojnicy oraz rycerze związani z ziemią sandomierską, na czele z sandomierzaninem Mikołajem Trąbą, ówczesnym podkanclerzym koronnym, przyszłym prymasem Polski, ks. Zbigniewem Oleśnickim, przyszłym kardynałem, Zawiszą Czarnym z Garbowa i jego bratem Janem Farurem, słynnym moczarszem Powalą z Taczewa, Dobieślą

wem z Oleśnicy, jednym z największych polskich rycerzy tamtych czasów. – Nie zabraknie naturalnie Mszczuja ze Skrzynna – dodaje Karol Bury – który, zgodnie z tradycją, sam pokonał i zabił wielkiego mistrza Ulryka von Jungingena. Wydaje mi się, że w ten sposób uświadomimy wielu osobom, jak znaczny wkład w grunwaldzkie zwycięstwo wniosło sandomierskie rycerstwo, a przy okazji wskrzesimy wielu zapomnianych, wybitnych polskich bohaterów. Wracając zaś do Mikołaja Trąby, należy podkreślić ogromną rolę, jaką odegrał w przygotowaniach do wielkiej wojny z zakonem krzyżackim. Uczestniczył we wszystkich, nawet najtajniejszych naradach. Król dopuszczał go nawet do rozmów prowadzonych tylko z samym księciem Witoldem. Był tym człowiekiem, który wręcz błagał króla o nieodstępowanie spod murów Malborka i zdobycie siedziby wielkiego mistrza oraz zniszczenie państwa krzyżackiego. Najważniejszą jednak sprawą jest, według mnie, wytworzenie takiej atmosfery, by uczestnicy oraz widzowie zdali sobie sprawę, że uczestniczą nie tylko w inscenizacji, ale przede wszystkim w uroczystości religijnej. Musimy mieć bowiem świadomość, że Święty Krzyż przez wieki odgrywał rolę dzisiejszej Jasnej Góry.

Ideom rekonstrukcji tych większych i mniejszych wydarzeń z naszej historii gorąco kibicują

historycy oraz miłośnicy przeszłości. – Żyjemy w epoce zwanej powszechnie obrazkową – zauważa Piotr Duma, nauczyciel historii w tarnobrzeskim Gimnazjum nr 3. – Dotyczy to zwłaszcza młodzieży, która nie czytając, ma bardzo ograniczone myślenie abstrakcyjne. Jeśli czegoś nie zobaczy, nie potrafi sobie tego wyobrazić. Dlatego imprezy, podczas których można obejrzyć inscenizacje historyczne, to dla młodych najlepsza lekcja. Mają nie tylko możliwość poznania pewnych realiów historycznych, ale również przeszłości swego regionu. Mogą wówczas poczuć dumę i więź ze swoją małą ojczyzną. Nawigując zaś do rekonstrukcji pielgrzymki Jagiełły do świętokrzyskiego sanktuarium, bardzo mnie cieszy, że oprócz wątków historycznych zostały wyeksponowane również religijne. Albowiem Władysław, jako neofita, był człowiekiem nad wyraz pobożnym, w sposób szczególny miłującym właśnie sanktuarium na Świętym Krzyżu.

– Tegoroczny Jarmark Świętokrzyski będzie przebiegał pod hasłem „Moc przed bitwą”, a Święty Krzyż to miejsce szczególne, takie właśnie miejsce mocy – mówi z uśmiechem Karol Bury – po którą przybywają rzesze wiernych, turystów. Tutaj także o tę moc bijącą z sanktuarium prosił w modlitwie Władysław Jagiełło. I widać, została mu dana, skoro udało się odnieść grunwaldzkie zwycięstwo. ■

Pielgrzymka do nizańskiego sanktuarium

Abstynencja wyrazem miłości

Prawie sto osób, głównie młodzieży, ale także małżonków z Domowego Kościoła i innych, którym sprawa trzeźwości jest bliska, **przybyło 25 kwietnia w pielgrzymce Krucjaty Wyzwolenia Człowieka do Sanktuarium Świętego Józefa w Nisku.**

KS. DARIUSZ WOZNICZKA

Hasłem tegorocznego spotkania stały się słowa: „Abstynencja świadectwem Miłości”. Głównym punktem pielgrzymki była Msza św., której przewodniczył ks. Adam Wąsik, krajowy moderator krucjaty Wyzwolenia Człowieka. W homilii ks. Wąsik zachęcił zgromadzonych do trwania w dobrych postanowieniach abstenenckich oraz do zaufania Bogu w dziele krucjaty. Uczestnicy pielgrzymki wysłuchali też konferencji wygłoszonej przez Katarzynę Owczarek z Instytutu Niepoka-

lanej Matki Kościoła z Krościenka nad Dunajcem. – Pielgrzymka ta jest okazją do zgłębienia charyzmatu krucjaty, poznania innych siostr i braci włączonych w to dzieło, którym – tak jak słudze Bożemu ks. Franciszkowi Blachnickiemu – zależy na godnej postawie naszego narodu – powiedział ks. Adam Lechwar, diecezjalny moderator Ruchu Światło-Życie. Pielgrzymkę co roku organizuje Diakonia Wyzwolenia Ruchu Światło-Życie.

Tego samego dnia w nizańskim sanktuarium na wszystkich Mszach św. trwała modlitwa o trzeźwość narodu. Ks. Dariusz Wozniczka, diecezjalny referent ds. trzeźwości, wygłosił okolicznościowe kazania oraz zachęcał do podejmowania przyrzeczeń abstenenckich i modlitwy o trzeźwość. Podobny dzień modlitw o trzeźwość przeprowadził

W pielgrzymce do nizańskiego sanktuarium licznie uczestniczyła młodzież

ks. Jacek Zieliński z diecezjalnego zespołu trzeźwościowego w parafii Rzezczyca Ziemiańska. **dw**

Światowy Dzień Autyzmu

Włoskie doświadczenia

Seminarium z okazji Światowego Dnia Autyzmu odbyło się 23 kwietnia w Ośrodku „Radość Życia”, który mieści się w dawnym zespole szpitalnym przy ul. Opatowskiej w Sandomierzu. Patronat nad konferencją objął biskup sandomierski Krzysztof Nitkiewicz.

Seminarium zorganizował Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny „Radość Życia” dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Sandomierzu. Na wstępie ordynariusz sandomierski bp Krzysztof Nitkiewicz wprowadził zebranych do tematyki programu spotkania. Następnie uczniowie z ośrodka „Radość Życia” przedstawili program artystyczny. Uczestnicy seminarium zapoznali się ze sposobami pracy z osobami z autyzmem we Włoszech. Interesujący wykład na ten temat przedstawili: dr Leonardo Fava z Una Breccia Nel Muro – Centrum Leczenia Dzieci z Autyzmem w Rzymie oraz przedstawiciel Fondazione Handicap – Dopo Di Noi wraz z swoją asystentką – Kristin Strauss.

Wśród polskich prelegentów znaleźli się także: psycholog Dominika Słomińska z Warszawy oraz nauczycielki z Ośrodka „Radość Życia” – Anna Dereń i Magdalena Andrys. Na zakończenie zaprezentowano dokonania sandomierskiego ośrodka „Radość Życia” w pracy z uczniami z autyzmem. Natomiast dyrektor Maria Butkowska przedstawiła działalność Szkoły dla Uczniów z Autyzmem. **gan**

W seminarium uczestniczyli również lekarze włoscy

ANDRZEJ GAJEWSKI

Pielgrzymka ekspiacyjna na Święty Krzyż

Modlitwa w intencji ofiar

W przededniu kolejnej rocznicy przyjęcia w 1957 r. ustawy aborcyjnej przez Sejm PRL, w sanktuarium na Świętym Krzyżu pod przewodnictwem bp. Edwarda Frankowskiego wierni z diecezji sandomierskiej modlili się za dzieci nienarodzone i za wszystkich tych, którzy w przeszłości i we współczesnym świecie występują przeciw życiu.

Uroczystej Sumie o godz. 11.00 przewodniczył bp Edward Frankowski, który w homilii powiedział m.in. o trzech Golgotach: – Katyń to pierwsza Golgota Wschodu, gdzie zamordowano na tej nieludzkiej ziemi około miliona naszych rodaków. Golgota Zachodu natomiast to obozy koncentracyjne, w których też mordowano Polaków. Te Golgoty zgotowali nam obcy. Trzecia Golgota to ta polska Golgota Nienarodzonych, dwadzieścia milionów wymordowanych bezbronnych i niewinnych Polaków i to my jesteśmy winni, my wszyscy i także politycy, lekarze, dziennikarze i wielu innych ludzi, którzy współpracowali przeciwko tym najbardziej niewinnym. Dzień dzisiejszy jest dniem prześlągania za te wszystkie grzechy przeciw życiu.

Po zakończeniu Eucharystii odbyła się procesja do Golgoty Nienarodzonych, przy której wierni wraz z bp. Frankowskim modlili się w intencji wszystkich popełniających grzechy przeciwko życiu. **dm**

Modlitwie prześlągalnej za grzechy przeciwko życiu przewodniczył bp Edward Frankowski

O. DARIUSZ MALAIKA ONI

Seksualność według ojca Ksawerego

Zło tkwi w sercu

Akcję „Przygarnij książkę” zorganizował Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli. W jej bogatym programie **najciekawsze było spotkanie z ojcem Ksawerym Knotzem**, kapucynem – doktorem teologii pastoralnej, duszpasterzem małżeństw, autorem takich książek, jak: „Puzzle małżeńskie” czy „Nie bój się seksu, czyli Kochaj i rób, co chcesz”.

O. Ksawery Knotz barwnie opisywał damsko-męskie stosunki

Ojciec Ksawery najpierw barwnie opisał dzieje męsko-damskich relacji, wychodząc od stworzenia przez Boga Adama i Ewy: Adam się czuł samotnie i zwierzył się ze swoich trosk Bogu. Ten ulitował się nad pierwszym mężczyzną i dał mu za towarzyszkę życia Ewę. Adam był wniebowzięty, gdyż miał się już do kogo przytulić...

– Seksualność i małżeństwo – powiedział o. Ksawery Knotz – mają więc swoje korzenie w raju; Bóg wymyślił miłość, zakochanie, fascynację drugą osobą oraz seksualną przyjemność, aby ludzie się nią cieszyli. (...) Niestety, ten stan zakochania i fascynacji trudno nam utrzymać na dłużej. Wszystko zaczyna się komplikować, gdy poznajemy siebie lepiej i zaczynają ujawniać się różnice między nami. (...) Gdy rozważamy kwestie seksualności, to musimy zdać sobie sprawę, iż to nie ciało w nas jest zepsute, tylko serce, któ-

re ma jakąś tendencję ulegania złu – pożądlivosti: redukuje człowieka do ciała. Wtedy mamy do czynienia z grzechem. (...) Aby utrzymać miłość prawdziwą, trzeba się spotkać z miłością, która pochodzi od Pana Boga, która jest gotowa na poświęcenie, zdolna do przebaczenia. Seks nie buduje więzi, lecz umacnia już istniejącą. W dalszej części spotkania jego uczestnicy zmierzali się w poetyckim pojedynku na wiersze pt. „Slam poetycki”. Slam został okraszony utworami z gatunku poezji śpiewanej w wykonaniu Basi Gałczyńskiej. Spotkanie zakończyła projekcja krótkometrażowego filmu dokumentalnego „Marek Hłasko okiem dwudziestoltnich”, poświęcona 40. rocznicy śmierci tego jednego z najwybitniejszych polskich pisarzy XX wieku. Filmowi towarzyszyła także wystawa plakatów przedstawiających grafikę, rysunek i fotografie zainspirowaną cytatami z utworów Hłaski.

ac

Komentarz **tygodnia**

felieton

PIOTR NIEMIEC

redaktor naczelny „Tygodnika Nadwiślańskiego”

Ludzka pamięć

W cieniu tragicznej katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem będziemy obchodzić 65. rocznicę zakończenia II wojny światowej. Wielki i niespodziewany cios, jaki 10 kwietnia br. dotknął naród polski, na bok odsunął ideowe spory o formę i sposoby świętowania przez nasze władze kolejnej rocznicy pokonania niemieckiego faszyzmu. A przecież jeszcze na początku kwietnia trwała bardzo ożywiona dyskusja o tym, czy prezydent Lech Kaczyński musi jechać na defiladę do Moskwy, czy też powinien zignorować zaproszenie Rosjan. Dzisiaj takich sporów już nikt nie prowadzi. Pod Smoleńskiem zginęli bowiem politycy, którzy stosunki z sąsiadami ze Wschodu traktowali z wyjątkową powagą i ostrożnością. Nie ma co ukrywać – zginęli liderzy obozu, który z Moskwą nie siedł pod rękę...

Czytelnicy pytają, jak mają świętować wielką majową rocznicę zakończenia II wojny światowej, kiedy wciąż mnożą się pytania o przyczyny katastrofy lotniczej, w której zginął Prezydent RP, dowódca Sił Zbrojnych, najwyżsi urzędnicy państwowi? Nie wiem i, jak sądzę, nie pozostają w tym braku opinii szczególnie odosobniony. Sądzę, że świat jakoś sobie poradzi z polskim nieszczęściem, a my pozostaniemy w bólu, który wciąż podsycają nowe hipotezy, spekulacje, domniemania i wątpliwości dotyczące przyczyn tragedii. Przecież każdy z nas wolałby wiedzieć, że nikt nie chce Polaków oszukiwać w dochodzeniu prawdy. I że w przypadku rosnących wątpliwości nasze władze będą skutecznie egzekwować prawidłowe prowadzenie śledztwa przez stronę rosyjską. Przecież to nie jest Gibraltar w 1943 roku – są elektroniczne zapisy z tzw. czarnych skrzynek, zeznania świadków, satelitarny monitoring i wiele innych dowodów, które razem wzięte muszą dać odpowiedź na pytanie o istotne przyczyny smoleńskiej tragedii.

Mój przyjaciel z Tarnobrzega, były konsul w Gruzji, Waław Szczurki, był w Jaśle na jednym z ostatnich pogrzebów ofiar smoleńskiej katastrofy – senatora PiS Stanisława Zajęca. Wrócił bardzo przygnębiony i zadał mi kolejne pytanie, na które nie znam odpowiedzi: kto pozwolił na lot samolotu na uroczystości katyńskie z elitą polskiej polityki na pokładzie? „Stanisław był dobrym, szlachetnym człowiekiem. Pomagał naszej gruzińskiej Polonii, pamiętał o rodakach żyjących kilka tysięcy kilometrów od Polski. Nie mogę zrozumieć, jak do tego doszło...” – powtarzał mi Waław w niedzielny wieczór.

Stanisław Zajęca był wicemarszałkiem Sejmu z AWS w latach 1997–2001. To właśnie z jego inicjatywy odbyła się w parlamencie pierwsza głośna konferencja dotycząca tragicznej historii „żołnierzy wyklętych”. W Sali Kolumnowej spotkali się wówczas ostatni żołnierze antysowieckiego podziemia niepodległościowego z lat 1945–1956. Od czasu tamtego spotkania pamięć o nich wróciła do społecznego obiegu. Stali się integralną częścią narodowej świadomości historycznej, symbolami obozu patriotycznego.

FIJUP MATERKOWSKI

Rozmowy o problemach współczesnej szkoły

W duchu człowieczeństwa

Wymiana doświadczeń pedagogicznych, zmierzających do wspólnego celu wychowania młodego pokolenia obywateli Polski, to jedna z głównych przesłanek dwudniowej konferencji naukowej „**Profilaktyka i mediacja w szkole. Teoria i praktyka**”, jaka odbyła się 22 i 23 kwietnia w Sandomierzu i Tarnobrzegu.

Konferencja skierowana do wychowawców, pedagogów, katechetów, studentów oraz wszystkich zainteresowanych problematyką rozpoczęła się Mszą św., sprawowaną w sandomierskiej bazylice pod przewodnictwem bp. Krzysztofa Nitkiewicza. W Eucharystii uczestniczyli: rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu prof. dr hab. Kazimierz Jaremczuk, dyrektor Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie Krystyna Wróblewska, a także kapłani, katecheci świeccy, siostry zakonne oraz młodzież szkół średnich.

W wygłoszonej homilii ks. Sławomir Chrost nawiązał do systemu profilaktyki opracowanego przez św. Jana Bosko, kapłana, który swoje

życie poświęcił wychowaniu dzieci i młodzieży. Kaznodzieja podkreślił, że system ks. Bosko opierał się na rozumie i sercu, a spoiwem je łączącym była religia i wiara w Boga.

Po modlitwie uczestnicy udali się do Domu Katolickiego, gdzie odbyła się dalsza część spotkania. Zwracając się do zgromadzonych, bp Krzysztof Nitkiewicz podkreślił konieczność właściwej formacji młodzieży w szkole. – Obserwując doniesienia medialne, widzimy, jak często eksponowany jest temat różnego rodzaju przestępstw i nadużyć, które zdarzają się w pracy z młodzieżą – mówił hierarcha. – Musimy pamiętać, że w nasze ręce została złożona wielka odpowiedzialność. Możemy bowiem pomóc młodzieży w przygotowaniu się do dorosłego życia, przekazując jej to, co ważne, szlachetne i piękne. Jednocześnie, co nie daj Boże, przez błędne zachowania i metody można okaleczyć młodego człowieka na całe życie. Konferencje takie jak ta dzisiejsza mają służyć pomocą, aby formacja w szkole przebiegała w sposób najlepszy z możliwych – podkreślił ordynariusz.

Pierwszy wykład zatytułowany „Rola nauczyciela religii w rozwiązywaniu konfliktów” wygłosił ks. dr Jerzy Dąbek. Następnie ks. dr Sławomir Chrost przybliżył zebranym historię oraz cele działającego w Staszowie Bractwa św. Anny, prowadzącego działalność wychowawczą wśród dzieci. Na zakończenie sesji dopołudniowej głos zabrał ks. dr Marek Dziewiecki, ekspert Ministerstwa Edukacji Narodowej z zakresu przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie.

W auli tarnobrzezkiej PWSZ zasiedli nauczyciele oraz studenci studiów pedagogicznych

Po południu w budynku Instytutu Teologicznego dla wszystkich uczestników zorganizowano warsztaty związane z tematem głównym, czyli profilaktyką i mediacją w szkole.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się wspólną modlitwą w Sanktuarium Matki Bożej Dzikowskiej w Tarnobrzegu. W wygłoszonym słowie Bożym ks. Jerzy Dąbek, odwołując się do św. Wojciecha, zwrócił uwagę, że jest to postać, która należy do grona osób zjawiających się na przełomie tysiącleci i swoją postawą wpływających na historię danego społeczeństwa.

Otwierając drugi dzień wykładów, które odbywały się w budynku PWSZ przy ul. Wyszynskiego, ks. Sławomir Chrost powitał zebranych prelegentów, słuchaczy, zwracając jednocześnie uwagę na główne cele konferencji naukowej. – Chcielibyśmy, aby wymiana doświadczeń, prelekcje stały się nauką żywą, a nie tylko wytworem myśli, które pozostaną gdzieś w tych murach uczelni. Musimy się podnieść w wielkim dziele wychowania młodego pokolenia – wyjaśniał.

Organizatorzy konferencji naukowej dali słuchaczom możliwość zapoznania się z ważnymi problemami współczesnej pedagogiki, wskazując jednocześnie na różnego rodzaju działania, które powinny przyświecać wszystkim nauczycielom. Prelegenci zwracali uwagę na zagadnienia profilaktyczne, odnoszące się do młodzieży, która jeszcze nie wkroczyła na nieodpowiednie ścieżki życia, przedstawiając sposoby walki z agresją, rozwiązywania konfliktów, z jakimi ma do czynienia spotkać. Ważną kwestią konferencji, nierozdzielnie związaną z zagadnieniem profilaktyki i mediacji w szkole, był dialog pomiędzy uczniem i nauczycielem.

Podczas pierwszego dnia wykładu prof. dr hab. Andrzej Bałandynowicz omówił przyjęty sposób pomocy przy profilaktycznych działaniach wewnątrz systemu szkolnego. Następnie zagadnienie przemocy w szkole zaprezentował prof. dr hab. Zdzisław Bartkowicz, który zwrócił uwagę na perspektywę sprawcy i ofiary, podkreślając, że najczęściej skupiamy się na sprawcy aktu naruszającego godność jednostki ludzkiej, pomijając przy tym ofiarę, tak jakby zło, które się dzieje, miało dotyczyć tylko i wyłącznie agresora. Ostatni przedpołudniowy wykład wygłosiła dr Agnieszka Lewicka, która w swoim przemówieniu zawarła teoretyczno-empiryczne ujęcia mediacji szkolnej.

W godzinach popołudniowych odbyły się warsztaty praktyczne, umożliwiające przeniesienie zdobytej wiedzy na zastosowanie szkolne. Zajęcia odbywały się w trzech blokach programowych – „Kształtowanie relacji nauczyciel-uczeń”, „Negocjacje a mediacje” i „Komunikacja jako narzędzie mediacji. Zaburzenia psychosomatyczne w następstwie stresu”.

ms, fm